

INTERAKCIJE UZ POMOĆ ŽIVOTINJA U ŠKOLI

Priručnik

Priručnik je pripremljen u okviru Erasmus+ projekta S-Team:

Socijalna inkluzija uz pomoć životinja

Objavljeno 2024. godine

Ova je publikacija ostvarena uz financijsku potporu Europske komisije. Ona izražava isključivo stajalište njenih autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

Erasmus+

Sufinancira
Europska unija

SADRŽAJ

1. Opis projekta
2. Uvod u interakcije uz pomoć životinja
3. Benefiti interakcija uz pomoć životinja
4. Preduvjeti provođenja interakcija uz pomoć životinja
5. Planiranje nastavnih sati uz pomoć životinja u školi
6. Primjer dobre prakse- OŠ Dušan Dugalić, Beograd, Srbija
7. Primjer dobre prakse- OŠ Josipa Matoša, Vukovar, Hrvatska
8. Primjer dobre prakse- VIZ III. Osnovna škola Rogaška slatina, Slovenija
9. Nastavne pripreme- interakcije sa životinjama u školi
10. Literatura

1. OPIS PROJEKTA

Projekt „S-Team: Socijalna inkluzija uz pomoć životinja“ usmjeren je na učenike s različitim teškoćama u razvoju, njihove učitelje i stručne suradnike, te roditelje. Ciljevi projekta su:

1. poticanje profesionalnog razvoja učitelja te njihovih kompetencija za rad s učenicima s teškoćama u razvoju kroz primjenu suvremenih i naučno utemeljenih metoda i tehnika
2. razvijanje socijalnih, psiholoških, govorno-jezičnih i akademskih kompetencija te poticanje socioemocionalnog razvoja učenika s većim teškoćama u razvoju kroz primjenu aktivnosti uz pomoć životinja
3. poticanje socijalne inkluzije učenika s većim teškoćama u razvoju uz pomoć životinja
4. razvijanje tolerancije i prihvaćanja različitosti te usvajanja europskih vrijednosti kroz zajedničke aktivnosti učenika iz različitih europskih država.

Nositelj projekta je Osnovna škola Dušan Dugalić, Beograd, Srbija, a partneri su Osnovna škola Josipa Matoša, Vukovar i VIZ III. Osnovna škola Rogaška slatina, Slovenija.

Aktivnosti uz pomoć životinja jedan su od načina kojima se može unaprijediti profesionalni razvoj učitelja i stručnih suradnika u školama za učenike s teškoćama u razvoju, a u cilju osuvremenjivanja odgojno-obrazovnog procesa i školskog kurikulumu odnosno poticanja razvoja fizičkih, psiholoških, socijalnih, emocionalnih, komunikacijskih i akademskih kompetencija učenika. Dodatna vrijednost primjene aktivnosti uz pomoć životinja u školi jeste njena znanstvena utemeljenost, mogućnost primjene u svim područjima rada (u svim školskim i izvanškolskim aktivnostima) te zanimljivost za učenike, čime se povećava njihova motivacija za rad i učenje. Tijekom aktivnosti koje uključuju životinje, učenici nemaju osjećaj da uče, već doživljavaju te aktivnosti kao igru i zabavu. S druge strane, roditelji učenika s teškoćama u razvoju naglašavaju važnost cjelokupnog razvoja njihove djece, te očekuju od škole upravo rad na usvajanju i razvijanju svih temeljnih kompetencija kod njihove djece, a koje su potrebne za svakodnevni život i rad. Povratno, svaki pozitivni pomak u razvoju njihove djece pozitivno utječe i na same roditelje, odnosno na njihovo zadovoljstvo postignutim napretkom u razvoju. Također, učitelji i stručni suradnici usmjereni su na razvijanje dodatnih kompetencija za rad s učenicima s teškoćama u razvoju, a kako bi proces učenja i poučavanja učinili zanimljivijim i korisnijim za učenike. Primjenom aktivnosti uz pomoć životinja kod učenika se potiče razvoj temeljnih vještina (socijalnih, govorno-jezičnih, komunikacijskih, emocionalnih, akademskih, itd.) potrebnih za svakodnevni život i rad u školi te u lokalnoj zajednici. Time se dodatno potiče i njihova inkluzija u lokalnu zajednicu, čime će biti vidljiviji i prepoznati kao jednako vrijedni članovi društva.

2. UVOD U INTERAKCIJE UZ POMOĆ ŽIVOTINJA

Ljudi i životinje su oduvijek u interakciji, premda su se njihovi odnosi kroz povijest mijenjali. Tako su životinje danas „terapeuti“, pomagači, članovi obitelji, prijatelji ... Uključivanje životinja u obrazovne programe odnosi se na znanstveno utemeljene oblike aktivnosti koje mogu doprinijeti ostvarenju različitih benefita kroz interakciju učenika i životinja, uz prisustvo učitelja i/ili facilitatora. Životinje se koriste kao nastavno sredstvo, te su podrška edukaciji. Uključivanje životinja može biti usmjereno na jednog učenika, skupinu učenika ili cijeli razred kroz jednu ili više seansi. Pri tome je važno definirati ključne ciljeve, područja aktivnosti te zadatke kojima će se ostvariti ciljevi. Također je važno tijekom seansi prikupljati objektivne i mjerljive podatke kako bi se evaluirali ishodi seansi i program u cjelini. Prije uključivanja životinja u obrazovne programe važno je procijeniti i pripremiti životinje koje će se uključiti, kao i učenike, jer je dobra priprema važna za prevenciju mogućih teškoća tijekom provedbe seansi.

Interakcije uz pomoć životinja (prema Bush, A. i Zarosa, M., 2017, Vodič za uključivanje životinja u odgoj i obrazovanje, Elista edukacije, Irska) dijele se na:

- Terapije uz pomoć životinja
- Intervencije uz pomoć životinja
- Edukacije (ili učenje) uz pomoć životinja
- Aktivnosti uz pomoć životinja

Terapiju uz pomoć životinja mora provoditi licencirani terapeut, intervencije mogu uključivati neke oblike terapija i usmjerene su na prevenciju nepoželjnih oblika ponašanja, odnosno modifikaciju ponašanja, misli i osjećaja. U ovom priručniku naglasak stavljamo na edukacije i aktivnosti uz pomoć životinja koje možemo provoditi kao odgojno- obrazovni djelatnici.

Edukacije (ili učenje) uz pomoć životinja usmjerene su na postizanju akademskih znanja, socijalnih vještina i spoznajnog funkcioniranja. Prema IAHAIO (2013) “Edukacija uz pomoć životinja je cilju usmjerena, planirana i strukturirana intervencija koju provodi i/ili nadgleda odgojno-obrazovni stručnjak... Facilitator uz pomoć životinja na kreativan način osmišljava i kreira nastavne sate na kojima učenici brže i lakše usvajaju nastavne sadržaje jer imaju veću motivaciju, te aktivnost shvaćaju kao igru i zabavu.

Aktivnosti uz pomoć životinja imaju motivacijske, obrazovne i rekreativne svrhe, a cilj je upravo sama aktivnost.

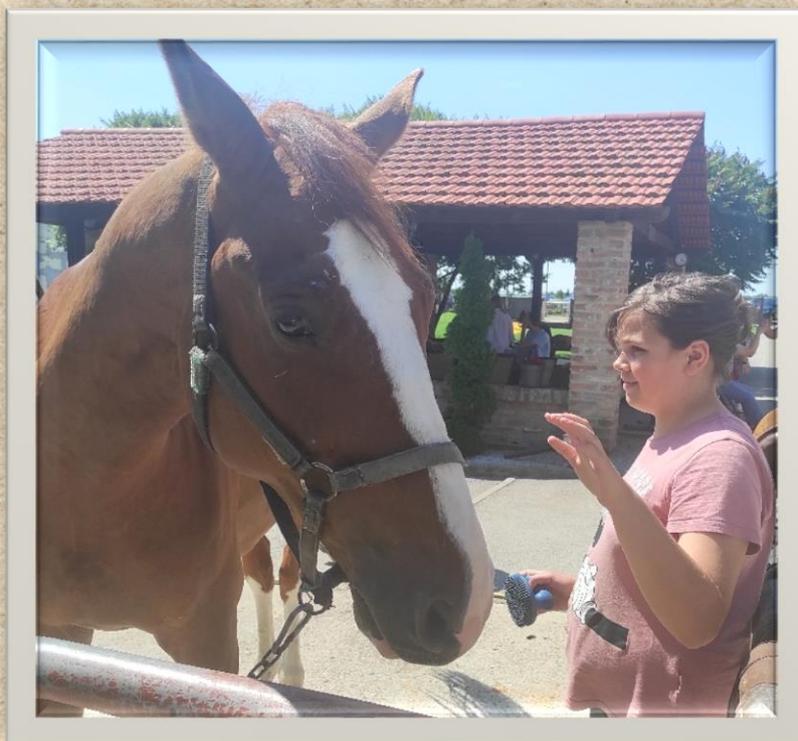

3. BENEFITI INTERAKCIJA UZ POMOĆ ŽIVOTINJA

Bez obzira koju vrstu interakcija odaberemo, svaka će ostvarivati nekoliko benefita, s tim da će naglasak biti na jedan benefit.

Prema Bush i Zarosa, Interakcije uz pomoć životinja, 2017 benefiti se dijele na šest kategorija:

- **Tjelesni** benefiti odnose se na rad na tijelu. Iako ne moraju biti rehabilitacijski, često jesu, npr. fizioterapija
- **Psihološki** benefiti doprinose poboljšanju slike o sebi. Ostvaruju se u okviru psihoterapije ili savjetovanja uz pomoć životinja.
- **Socijalni** benefiti umjereni su interakcije s drugima, usmjereni su na govor, uspostavljanje i održavanje kontakta očima, slijeđenje uputa te razvoj receptivnog govora.
- **Emocionalni** benefiti odnose na osjećaje, utječu na raspoloženje osobe, ponašanje, percepciju i tjelesno zdravlje.
- **Ponašajni** benefiti odnose se na modifikaciju ponašanja. U interakcijama sa životinjama osobe često moraju modificirati svoje ponašanje kako ostvarili interakciju sa životinjama na efikasan način.
- **Spoznajni** benefiti usmjereni su na razvoj spoznajnih funkcija koje se mogu poboljšati kroz interakciju sa životinjama. Uči se brže i lakše na kreativniji i zabavniji način.

4. PREDUVJETI PROVOĐENJA INTERAKCIJA UZ POMOĆ ŽIVOTINJA

Slijedenjem osnovnih pravila interakcije uz pomoć životinja biti će sigurne i poticajne za učenike, etične za životinje, a učiteljima će pružiti objektivnu evaluaciju kao preduvjet daljnjih aktivnosti.

IZBOR ŽIVOTINJA ZA PROVOĐENJE INTERAKCIJA

Izbor životinje isključivo ovisi o njevoj genetskoj predispoziciji i okolini, odnosno iskustvu i naučenim obrascima ponašanja. Životinja mora biti stabilna i društvena. Stabilnost se očituje kroz njihove reakcije, odnosno osjetljivost na podražaje, a društvenost na njihovu motivaciju i želju za interakcijom s ljudima.

PROCIJENA ŽIVOTINJE

Vrlo važan korak je procjena životinje koja se mora provesti prije njihova uključivanja u interakcije s ljudima. Veterinar procjenjuje zdravlje životinje detaljnim pregledom, a facilitator svakodnevno procjenjuje opće stanje životinje kroz ček-listu, kako bi bili sigurni da životinja nije bolesna, odnosno da ne pokazuje neke znakove stresa ili bilo kakvog odstupanja od uobičajenog stanja.

Osim procjene životinje važna je i procjena okoline i zadatka. Moramo prvo životinju upoznati s okolinom u kojoj će se odvijati interakcije, te je važno procijeniti životinju u odnosu na zadatke koje ćemo provoditi, a sve u cilju smanjenja stresa i što uspješnijeg provođenja aktivnosti.

OSIGURAVANJE „PET SLOBODA“

Osiguravanje »Pet sloboda« osnova je za etično postupanje sa životinjama, te osim dobrobiti same životinje osigurava i sigurnost svih osoba uključenih u interakcije.

Prema UFAW (Universities Federation for Animal Welfare - Sveučilišna federacija za dobrobit životinja, 1994) „Pet sloboda“ su:

- sloboda od gladi i žeđi
- sloboda od boli, ozljeda i bolesti
- sloboda od straha i stresa
- sloboda od neudobnosti
- sloboda za izražavanjem normalnog (prirodnog) ponašanja

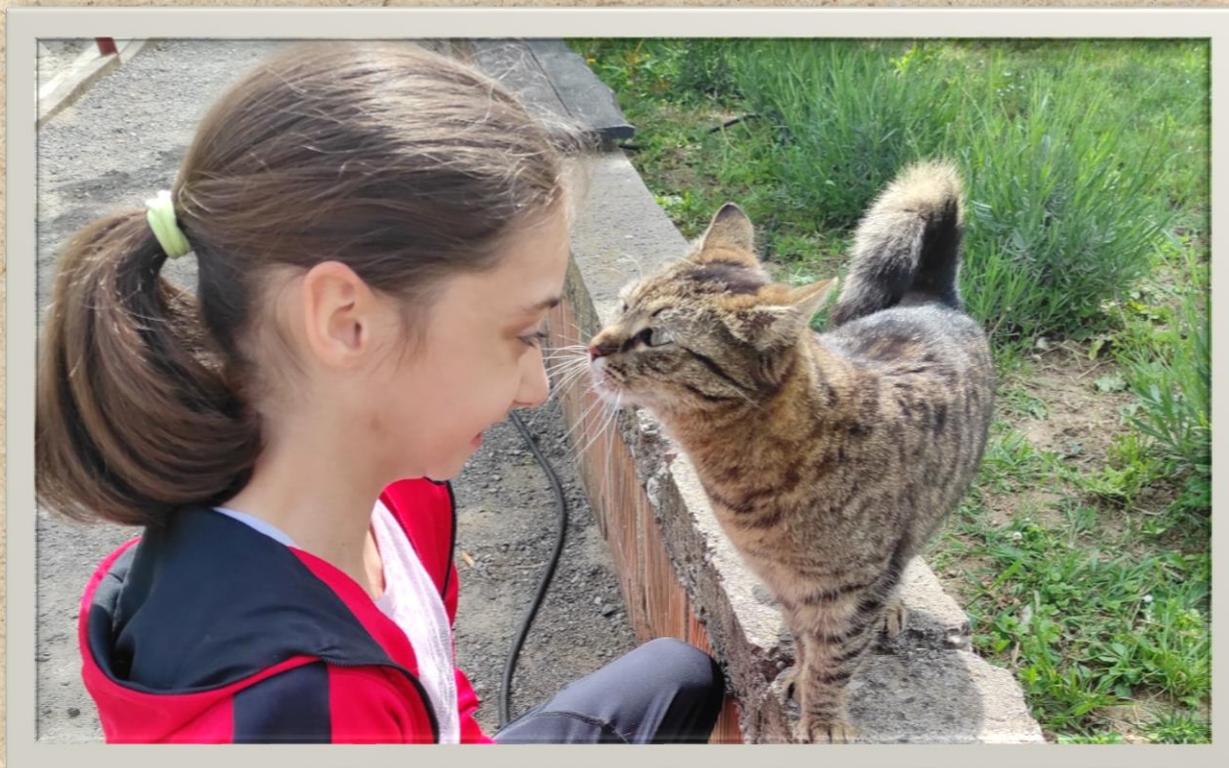
IZRADA KODEKSA POSTUPANJA SA ŽIVOTINJAMA U ŠKOLI

Izrada kodeksa je važna jer uvijek postoji određeni rizik kada se životinja uključuje u interakcije s učenicima. Uključuje sve elemente od pripremnih koraka i postupaka kao što je dozvola uprave škole, suglasnost roditelja o sudjelovanju djece u aktivnostima, svrhu i ključne ciljeve programa, pa do preduvjeta provođenja interakcija. Također sadrži i postupke pripreme učenika, kao što su davanje uputa, pranje ruku, opis prikladne odjeće te općenitu prikladnost za interakcije sa životinjom tijekom dana.

5. PLANIRANJE NASTAVNIH SATI UZ POMOĆ ŽIVOTINJA U ŠKOLI

Prije provođenja nastavnog sata uz pomoć životinja učitelj/ facilitator uz zadovoljenje već navedenih preduvjeta izrađuje i nastavnu pripremu. Važno je odrediti ciljeve koje želimo postići, a u jednom nastavnom satu ne bi trebali imati više od tri cilja. Zatim se određuju zadaci i vrijeme potrebno za njihovo izvođenje, te oprema koja je potrebna. Vrlo važan dio pripreme je i mjerenje ishoda koje mora biti objektivno. Za ishode koji su psihološki, emocionalni ili ponašajni objektivno mjerenje će biti teže, ali potrebno je pronaći najbolji prikladan način mjerenja (npr. mjerimo koliko se puta određeno ponašanje pojavilo). Mjerljivi ishodi omogućavaju facilitatoru povratnu informaciju o ostvarenim ishodima koji su temelj za daljnje nastavne sate. Aktivnosti u nastavnim satima se trebaju planirati na način da se ponavljaju ili pak na prikladan način podižu na višu razinu. Na taj način lakše ćemo uspoređivati mjerljive ishode, odnosno mjeriti napredak učenika u pojedinoj aktivnosti.

Životinje se mogu koristiti kao sredstvo prilikom bilo kojeg nastavnog predmeta. Najčešći benefiti koje postizemo u razredu su spoznajni, ponašajni i socijalni. Nastavne sate možemo planirati individualno ili grupno kroz jedan ili više nastavnih sati.

6. PRIMJER DOBRE PRAKSE - OŠ DUŠAN DUGALIĆ, BEOGRAD, SRBIJA

U starom dijelu Beograda, na području općine Vračar, 1961. godine, osnovana je OŠ "N.H. Dušan Dugalić" kao prva škola u Srbiji koja se bavi odgojem i obrazovanjem učenika s teškoćama u razvoju. Učenje u školi temeljeno je na mogućnostima i potrebama učenika, a ostvaruje se kroz individualni obrazovni plan. To je stalni proces stjecanja znanja i vještina koje je najčešće povezano s usvajanjem osnovnih životnih kompetencija te snalaženjem u široj socijalnoj zajednici. Pri tome se primjenjuju kompleksne metode, tematsko planiranje, reedukativne metode, radionice, primjena asistivnih tehnologija, individualnog rada i rada u paru. Evaluacija postignuća svakog učenika, njihova motivacija za rad i potrebe roditelja su temeljne smjernice za dalji rad s učenicima.

Naša škola predstavlja ugodno okruženje u kojem se učenici dobro osjećaju. Razredi su heterogeni što uključuje učenike s različitim psiho-motoričkim teškoćama, ali i potencijalima. Nastava se odvija kroz razrednu i razredno - predmetnu nastavu. Pored redovne nastave, učenici su uključeni u izvannastavne aktivnosti: likovna, sportska, glazbena, informatička sekcija, učenje kroz pokret, domaćinstvo, ekološka sekcija i kreativne radionice. U školi postoji i radionica izrade svijeća, čije aktivnosti pomažu u profesionalnom osposobljavanju učenika. Učenici, zajedno s svojim nastavnicima svakodnevno brinu o životinjama, ribicama, psima i mačkama, a često posjećujemo i domaćinstva na kojima živi veći broj životinja, te odlazimo u zoološki vrt.

Kao posebne aktivnosti vezane za projekt, u školi se svaki tjedan održavaju tematske radionice „Veseli petak“ kroz koje upoznajemo učenike sa životinjama. Na radionicama izrađujemo životinje od različitih materijala, pravimo maske i modele od raznobojnog lišća, kestenja, žirova, sjemenki, češera, oraha, čačkalica, papirnih rolni, tkanina.... Na taj način, učenici uče i upoznaju se sa životinjama, vježbaju verbalnu i neverbalnu komunikaciju, vidno-motoričku koordinaciju, finu motoriku, razvijaju empatiju, uče o potrebama drugih... Učenici izrađuju kućice za ptice, postavljaju ih na drveće oko škole, kupuju hranu za pse i doniraju je lokalnom azilu. Svakodnevno brinu o mački Boki, čiste njenu kućicu, daju joj vodu i hranu. Kada dođu u školu prvo idu obići mačku, da vide treba li joj što, pa onda odlaze u učionice.

U školi postoji i akvarij koji učenici redovno održavaju, hrane ribice i pri tome uče na zabavan način te osmišljavaju što sve mogu napraviti kako bi sadržaj u akvariju bio ljepši i ribicama interesantniji.

Pozitivni učinci projekta ogledaju se i u situaciji prvog odvajanja učenika od svojih roditelja tijekom realizacije aktivnosti učenja, poučavanja i osposobljavanja. Učenici su imali priliku usvajati aktivnosti brige o sebi u novom i nepoznatom okruženju, susresti se s postupcima koje je potrebno napraviti kako bi putovali u inozemstvo. A sve aktivnosti su se odvijale u sigurnom okruženju prijatelja i nastavnika. Dani su im bili ispunjeni upoznavanjem običaja, kulture i znamenitosti susjednih zemalja, te su stekli nove prijatelje. Tijekom provedbe projekta, učenici su razvijali i svoje socioemocionalne kompetencije, te su napredovali u područjima brige o sebi i drugima, komunikacije, interakcije s vršnjacima i odraslima, empatije. Dodatna vrijednost projektnih aktivnosti ogleda se i u tome što su neki učenici uspjeli svladati strah od životinja, te su počeli aktivno sudjelovati u neposrednim aktivnostima sa životinjama.

7. PRIMJER DOBRE PRAKSE - OŠ JOSIPA MATOŠA VUKOVAR, HRVATSKA

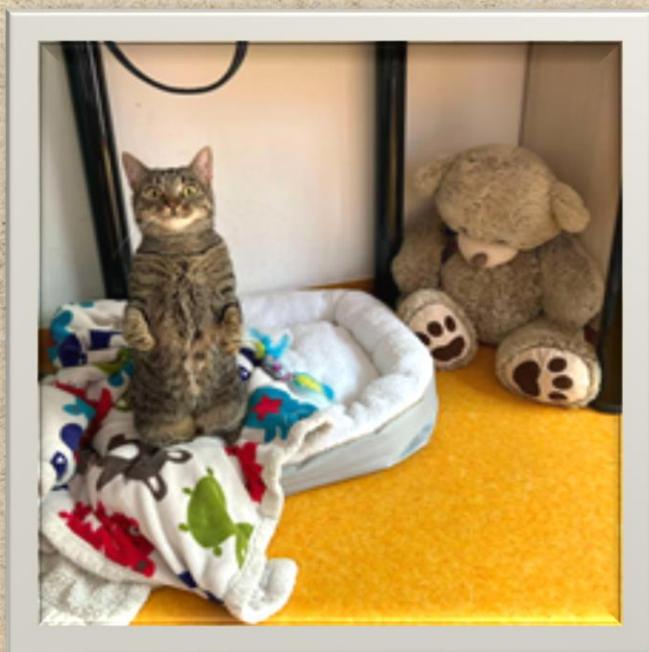
OŠ Josipa Matoša je jedina samostalna škola za učenike s većim teškoćama u razvoju, osnovana 1970. godine. Škola provodi poseban program odgoja i obrazovanja te je, uz akademska znanja, usmjerena na razvijanje socijalnih kompetencija i funkcionalnih vještina kod učenika (briga o sebi i drugima, održivi razvoj, usvajanje jednostavnih radnih operacija). U svakodnevni odgojno-obrazovni rad (školski kurikulum) nastoji uklopiti suvremene obrazovne metode, tehnike i trendove te sudjeluje u svim javnim događanjima na razini Grada i Županije.

Škola unazad 7 godina primjenjuje principe i tehnike interakcija uz pomoć životinja kao način unapređenja kvalitete učenja i poučavanja uz pomoć školskog ljubimca zamorca Gricka. Kroz dva projekta zaposlenici škole su prošli edukacije za primjenu interakcija uz pomoć životinja u školi. Dobitnici smo i Europske nagrade za inovativno poučavanje u 2021. godini upravo za projekt koji se odnosio na uključivanje životinja u odgojno-obrazovni proces.

Životinje se u školi "koriste" kao sredstvo i način boljeg, bržeg i uspješnijeg postizanja odgojno-obrazovnih ishoda (u redovnoj nastavi za ostvarivanje obrazovnih ishoda, te kroz izvannastavne aktivnosti i sat razrednika za ostvarivanje odgojnih ishoda). Samostalno brinući o životinji koja se tijekom tjedna nalazi u školi, učenici na jednostavan i praktičan način, metodom „learning by doing“, usvajaju svakodnevne funkcionalne vještine koje su im potrebne i u njihovom životu: briga o higijeni, priprema i uzimanje obroka, razumijevanje tuđih potreba i stanja te općenito briga o drugima. Također, životinja pomaže u usvajanju akademskih znanja, pa se tako lakše računa, čita i piše kada u tom procesu sudjeluje i zamorac Gricko.

Kao posebnu aktivnost škola provodi program "Čitajmo s Grickom", koji je usmjeren na usvajanje i razvijanje čitalačkih vještina kod učenika uz podršku školskog ljubimca. Istraživanje provedeno na učenicima pokazalo je da samo nakon 10 seansi čitanja koje uključuju životinju dolazi do statistički značajnog napretka u razini čitalačkih vještina, smanjuje se broj grešaka pri čitanju te vrijeme potrebno za čitanje kraćeg teksta, povećava se prosječan broj riječi pročitanih u 2 minute te se povećava ukupan broj bodova na testu za procjenu čitalačkih vještina. Također, čitanje uz životinju značajno povećava razinu sreće i opuštenosti tijekom čitanja, odnosno smanjuje razinu straha i anksioznosti.

Kako su aktivnosti koje provodimo s Grickom polučile izvrsne rezultate, škola je od školske godine 2022/2023 bogatija i za ribicu Milu koja pomaže provedbi nastavnog procesa u odgojno-obrazovnim skupinama. Milina uloga je prvenstveno u pomaganju učenicima s većim teškoćama u razvoju tijekom procesa prilagodbe na školske uvjete te pri usvajanju funkcionalnih vještina kod učenika.

Uz zamorca i ribicu, školu često posjećuju i druge životinje, terapijski psi i mačke, a temeljem suradnje s ustanovama i udrugama koje brinu o životinjama ili u svom radu koriste terapijske životinje. Sve aktivnosti koje provodimo sa životinjama unaprijed se planiraju i pripremaju u skladu s principima provedbe terapije uz pomoć životinja, a u cilju osiguranja dobrobiti i učenika i životinja.

8. PRIMJER DOBRE PRAKSE- VIZ III. OSNOVNA ŠKOLA ROGAŠKA SLATINA, SLOVENIJA

U VIZ III. Osnovnoj školi Rogaška Slatina školuju se djeca i mladi s teškoćama u razvoju. U školi se provodi tri programa i to: prilagođeni program nižeg obrazovnog standarda (od 1. do 9. razreda), edukacijsko-rehabilitacijski program (od 1. do 5. stupnja) te mobilna služba (specijalni i rehabilitacijski pedagozi, inkluzivni pedagozi i psiholog koji pružaju dodatnu stručnu pomoć djeci u osam centralnih i područnih osnovnih škola).

Djeci i mladima koji pohađaju školu nudimo i izvannastavne aktivnosti: glazbena terapija, logopedska dijagnostika, fizioterapija, psihološka dijagnostika, Bal-A-Vis-X, zvučna terapija, taktilna soba (učionica na otvorenom), soba za opuštanje, testiranje i dijagnostika (SNAP-3).

U školi imamo i poseban terapijski tim iz udruge "Tačke pomagačke" (ili Šape pomoći), psa Larsa i njegovu voditeljicu Tatjanu Strgar Kodrič, koja nam je ujedno i učiteljica. S njima radi i učiteljica Anja Pristovnik, koja je kao stručna djelatnica sudjelovala u edukaciji koju organizira udruga Šape pomoći. Jednom tjedno Lars se uključuje u nastavu i provodi sat s učenicima pojedinih razreda. Na ovoj nastavi, uz teorijske osnove njege i njege pasa, polaznici rade na svojim strahovima, razvijaju empatiju, opuštaju se, podižu motivaciju za učenje, surađuju, međusobno se povezuju, uvježbavaju vještine čitanja. Puno pozitivnih

učinaka i napretka vidi se u nastavi koju pas donosi djeci i mladeži.

Osim terapijskog psa, školu posjećuju i članovi udruge i ustanova koje u svom radu koriste životinje. Sve aktivnosti koje provodimo unaprijed su dobro isplanirane i odvijaju se uz dopuštenje roditelja.

Na temelju općepoznatih pozitivnih učinaka uključivanja životinja u nastavu, u školskoj godini 2023./2024. uključili smo se i u projekt Mreža školskih pasa.

9. NASTAVNE PRIPREME- INTERAKCIJE SA ŽIVOTINJAMA U ŠKOLI

skupina:	učenici 6., 7. i 8. razreda (14 učenika)		
facilitator:	Božica Čajić, Maja Papst Milanović, Dejana Varnica		
seansa	1.		
ključni ciljevi	timski rad, poticanje suradnje, čekanje na red- socijalni benefit vježbe motorike šake - tjelesni benefit senzorički doživljaj (taktilni i olfaktorni)		
vrijeme	aktivnosti, životinja(e)	ključni cilj	mjerjenje ishoda /komentari/oprema
10min	Pozdravljamo Gricka. Prikazujemo PPT o zamorcima (kako pravilno pristupiti zamorcu, navesti neke osobitosti zamoraca (plahi, ne vole buku...)). Prisjećamo se kako se pravilno drži zamorac. Učenici čiste kavez.	1	kompjuter, projektor, PPT, pribor za čišćenje kaveza -mjerjenje ishoda- broj točnih odgovora na postavljena pitanja
10min	Redom svakom učeniku stavljamo povez na oči, izvlači jedno voće ili povrće iz torbe, te opipom i mirisom pokušava pogoditi naziv. Stavljamo povrće i voće na stol, te sudionici dobivaju zadatak da od ponuđenog voća i povrća izrežu neobične oblike (slova, brojeve, geometrijske oblike...) Pokazujemo jedni drugima izrezano voće i povrće.	1,3	pokrivalo za oči različito povrće i voće noževi, škare i daščice -mjerjenje ishoda- izrezana slova i oblici
5min	Postavljanje ograde za zamorca na podu (učenici zajedničkom suradnjom postavljaju ogradu)	1,2	metalna oграда -mjerjenje ishoda- postavljena oграда, praćenje suradnje učenika tijekom sklapanja ograde
5min	Stavljamo zamorca u ogradicu i hranimo izrezanim povrćem (tko želi hrani ga povrćem iz ruke)	1,2	Metalna oграда, izrezano povrće -mjerjenje ishoda-praćenje suradnje učenika (čekanje na red)
5 min	Čitamo zamorcu kratku priču (tko želi može Gricka držati u krilu dok čita)		knjiga s basnama, dekica -mjerjenje ishoda- broj učenika koji su čitali

skupina: učenici 6., 7. i 8. razreda (14 učenika)			
facilitator: Božica Čajić, Maja Papst Milanović, Dejana Varnica			
seansa 1.			
ključni ciljevi 1. Timski rad, suradnja- socijalni benefiti 2. Poboljšanje fine motorike- tjelesni benefiti 4. usvajanje osnovnih znanja o prilagodbi živih bića na život u vodi – kognitivni benefit			
vrijeme aktivnosti, životinja(e)		ključni cilj	mjerjenje ishoda /komentari/oprema
5 min	U učionici se nalazi akvarij sa zlatnom ribicom. Promatramo ribu, opisujemo što se sve u akvariju nalazi	4	akvarij s zlatnom ribicom Milom
5 min	PPT prezentacija o prilagodbi živih bića (riba) na život u vodi Učenike upoznajemo kako su se pojedine životinje prilagodile životu u vodi(npr. riba, patka, jež, žaba, kit) Učenicima postavljamo pitanja - 1. Razlikuju li se životni uvjeti u vodi, od životnih uvjeta na kopnu? 2. Koje su prilagodbe važne životinjama za život u vodi? 3. Kako dišu životinje na kopnu? 4. Kako dišu životinje u vodi? 5. Kako se kreću životinje na kopnu? 6. Kako se kreću životinje u vodi?	1,4	Računalo, projektor, PPT prezentacija, slike životinja koje su razvile prilagodbe na vodu
20min	Kako bi učenici na konkretnom primjeru naučili koje prilagodbe razvijaju životinje kako bi preživjele u vodi uzeli smo za primjer našeg školskog ljubimca ribicu Milu. Zajedno s učenicima promatramo i zaključujemo kako izgleda ribica Mila. Kojeg je oblika njeno tijelo? Zaključujemo da tijelo ima izduženi oblik. Što je ribici Mili potrebno za kretanje po vodi? Za kretanje po vodi potrebni su joj mišići i peraje. Osim za kretanje, za što još Mila koristi peraje?	1,2,3,4,	akvarij sa zlatnom ribicom, veća staklena posuda, voda, baloni, kovanice

	<p>Mila peraje koristi kako bi mogla promijeniti smjer kretanja te za održavanje ravnoteže u vodi.</p> <p>Što mislite, kako ribe dišu?</p> <p>Ribe nemaju pluća, one dišu na škrge. Učenicima govorimo da većina riba u svom tijelu imaju plivajući mjehur te ih pitamo što misle, za što plivajući mjehur služi našoj ribici Mili.</p> <p>Radimo pokus tako da dva balona predstavljaju plivajući mjehur. U svaki balon stavimo jednu kovanicu. Jedan balon napušemo i zavežemo, a drugi samo zavežemo. Oba balona stavljamo u posudu s vodom i promatramo što se događa, odnosno bilježimo je li balon potonuo ili nije. Zaključili smo da ribama plivajući mjehur omogućuje plivanje na različitim dubinama. Kada se mjehur napuni plinom, riba se podiže, a njegovim se pražnjenjem riba spušta u dubinu.</p>		
5	<p>Učenici su promatrali kretanje ribice Mile te smo zajedno ponovili kada se Mila nalazi na površini vode, njen plivajući mjehur je pun, ako je plivajući mjehur prazan Mila je na dnu akvarija.</p> <p>Po akvariju se kreće uz pomoć peraja.</p>	1,2	ribica Mila, akvarij
5	Za kraj hranimo ribicu	1,3	ribica Mila, hrana za ribe

skupina:	8. i 9. razred		
facilitator:	Tatjana Strgar Kodrič i Anja Pristovnik		
seansa	1. (22.11.2023.)		
ključni ciljevi	<p>1. timski rad, poticanje suradnje, čekanje na red- socijalni benefit</p> <p>2. povećanje motivacije za čitanjem, poboljšanje pamćenja- spoznajni benefit</p> <p>3. poboljšanje koordinacije- tjelesni benefit</p>		
vrijeme	aktivnosti, životinja(e)	ključni cilj	mjerenje ishoda /komentari/oprema
5min	Učenici sjede na stolicama u polukrugu. Sa Larsom pozdravimo učenike, ponovimo, ponovimo kako pravilno pristupiti psu, Lars napravi jedan krug kako bi upoznao prostor i prisutne. Učenici ga mogu maziti.	1	Lars- terapijski pas
10min	Lars pokazuje niz trikova: sjedi – šapa – prostor – stoj – desno – lijevo – ukrug – osmica – kuća. Učenici uče i pamte svoje zadatke za rad s Larsom: sjedni – ustani, šapa – mašu, prostor – sjednu, desno – uvijanje desno, lijevo – uvijanje ulijevo, okolo – skok, osmica – crtanje osmica u zraku zatvorenih ruku, kuća – pletu ruke iznad glave i prekriže ih na prsima. Vježbe se rade zajedno s Larsom.	1,3	-mjerenje ishoda- odrađeni zadaci
25 min	<p>Oblačim Larsu kaput i u džepove stavljam listiće s tekstom. Svaki učenik izvuče jedan listić, a zatim naizmjenice čita i radi vježbe s Larsom</p> <p>-Ja sam psić Lars, pasmine zlatni retriever. Imam 30 kilograma. Želiš li izmjeriti koliko sam visok? (Učenik uzima metar i mjeri Larsovu visinu).</p> <p>- Odmalena volim spavati, jesti, igrati se i hodati. Pitaš se kakav sam bio kao mali? (Gledamo Larsove slike kad je bio štene).</p> <p>- Moji prijatelji su tri mačića: bijeli Jack, šarena Jessy i crna Megi. Da ti ih pokažem na slici? (Gledamo slike tri mačića s kojima Lars živi - prilog).</p> <p>- Vodič me održava urednim svaki dan: čist sam i počešljan. Želiš li me malo počešljati? (Učenik dobiva četku, te Larsa češlja.)</p> <p>- Naučio sam slušati komande: sjedni, daj šapu, prostor. Hoćeš li pokušati sam kako mi to ide?</p>	1,2,3	<p>odjeća za Larsa</p> <p>zadaci na listićima</p> <p>četka za češljanje</p> <p>slike psa i mačaka</p> <p>posuda sa poslasticama za psa</p> <p>plastelin, vrećice</p> <p>pseća putovnica</p> <p>prostirka za psa</p> <p>metar</p> <p>mjerenje ishoda: samostalno odrađeni zadaci</p>

(Vodič pokazuje učeniku kako Larsu dati upute i poslastice, a zatim učenik sam pokuša).

- Također se mogu zavrtjeti desno, lijevo i ići oko vas. Da vam pokažem? (Vodič pokazuje učeniku kako Larsu dati upute i poslasticu, a zatim učenik pokuša sam).
- Ako si dovoljno hrabar, pokazat ću ti kako hodam među nogama. Usuđuješ li se? (Vodič pokazuje učeniku kako Larsu dati uputu i poslastice, a zatim učenik pokuša sam).
- Ja sam terapijski pas društva Tačke pomagačke. Želite li znati što to znači? (Vodič objašnjava što je terapijski pas i predstavlja društvo Tačke pomagačke.)
- Već sam rekao da jako volim jesti. Hoćete li mi dati neku poslasticu? (Učenici dobivaju kutije s poslasticama. Svatko odlučuje kako će Larsu dati poslasticu - iz ruke, u posudici, u didaktičkoj igrački.)
- Volim šetati kroz tunele. Jeste li za to da ih napravimo? (Dva učenika drže se za ruke kako bi formirali tunel kroz koji Lars prolazi. Stoje u redu i nogama prave tunel za Larsa.)
- Savjesni vlasnik pokupi izmet iza svog psa. Zna li kako se to radi ispravno i u koje otpatke se odlaže? (Učenik dobiva vrećicu i uzima napravljen izmet od plastelina koji se nalazi na podu. Razgovarajmo o tome gdje pravilno odložiti izmet.)
- Moj vodič se također brine o mojim zubima svaki dan. Hoćeš li mi ih danas još malo oprati ti? (Učenik dobiva Larsovu četkicu i pastu i pere Larsove zube.)
- Jeste li ikada vidjeli pseću putovnicu? Možete li mi reći što je napisano u njoj? (Pogledajmo zajedno Larsovu putovnicu i što je u njoj.)
- Zamoli mog vodiča Tanju da ti pokaže kako naučiti psa da sam pripremi svoju podlogu za ležanje. (Učenik skriva poslastice u Larsovu podlogu za ležanje i daje Larsu komandu "spremi se" i "prostor".)

5min	Učenici stanu u red i pozdravljaju Larsa svako pojedinačno, ako žele maze ga.	1
------	---	---

1. Ja sam psić Lars, zlatni retriiver. Imam 30 kilograma. Želiš li izmjeriti koliko sam visok?

2. Odmalena volim spavati, jesti, igrati se i hodati. Pitaš se kakav sam bio kao mali?

3. Moji prijatelji su tri mačića: bijeli Jack, šarena Jessy i crna Megi. Da ti ih pokažem na slici?

4. Vodič me održava urednim svaki dan: čist sam i počešljan. Želiš li me malo počešljati?

5. Naučio sam slušati komande: sjedni, daj šapu, prostor. Hoćeš li pokušati sam kako mi to ide?

6. Također se mogu zavrtjeti desno i lijevo i ići oko a vam pokažem?

7. Ako si dovoljno hrabar, pokazat ću ti kako hodam među nogama. Usuđuješ li se?

8. Ja sam terapijski pas društva Tačke pomagačke. Želite li znati što to znači?

9. Već sam rekao da jako volim jesti. Hoćete li mi dati neku poslasticu?

10. Volim šetati kroz tunele. Jeste li za to da ih napravimo?

11. Savjesni vlasnik pokupi kakicu iza svog psa. Zna li kako se to radi ispravno i u koje otpatke se odlaže?

12. Moj vodič se također brine o mojim zubima svaki dan. Hoćeš li mi ih danas još malo oprati ti?

13. Jeste li ikada vidjeli pseću putovnicu? Možete li mi reći što je napisano u njoj?

14. Zamoli mog vodiča Tanju da ti pokaže kako naučiti psa da sam pripremi svoju podlogu za ležanje.

skupina:	8. i 9. razred		
facilitator:	Tatjana Strgar Kodrič i Anja Pristovnik		
seansa	1. (6.12.2023.)		
ključni ciljevi	<p>1. timski rad, poticanje suradnje, čekanje na red- socijalni benefit</p> <p>2. vježbe grube motorike- tjelesni benefit</p> <p>3. povećanje motivacije za čitanjem, slijeđenje uputa- spoznajni benefit</p>		
vrijeme	aktivnosti, životinja(e)	ključni cilj	mjerenje ishoda /komentari/oprema
5 min	Učenici sjede u polukrugu. S Larsom pozdravimo učenike i ponovimo kako pravilno pristupiti psu, Lars napravi jedan krug kako bi upoznao prostor i prisutne. Ako žele učenici ga mogu maziti.	1	Lars-terapijski pas
5 min	Naučimo učenike rečenicu, uz koju nekoliko puta izvodimo zajedničke vježbe s Larsom. DJED BOŽIČNJAK PEČE KOLAČIĆE S PATULJICIMA NA SJEVERNOM POLU I SPREMA DAROVE ZA DOBRU DJECU. Lars: sjedni – hop na ruku - prostor – okolo vodiča – osmica među nogama – kuća. Učenici: pokažu trbuh – dignu ruke i mašu – čučnu – zavrte se – s obje ruke po zraku pišu osmice – prekriže ruke na ramenima	1,2	Lars-terapijski pas mjerenje ishoda: odrađeni zadaci
15 min	Lars u kaputiću učenicima donosi štipaljke (crvena, narančasta, plava i zelena). Svaki učenik iz kaputića uzima jednu štipaljku, te se prema njenoj boji učenici razdijele u četiri grupe. - Učenicima dijelimo kutijice u kojima su slova od kojih trebaju sastaviti riječi (svaka grupa jednu): LISICA, SRNA, MEDVJED, MAČKA. - Zatim učiteljica u džepove na Larsovom kaputiću stavlja papire sa zagonetkama, svaka grupa uzme papir iz džepa na kojem je slika životinje (čije su ime sastavljali u prethodnoj aktivnosti) i zagonetka. Učenici pročitaju zagonetku, riješe ju, zatim potraže privjesak s odgovarajućom sličicom, te privjesak objese na drvenu jelku.	1,3	raznobojne štipaljke, kutijice sa slovima, privjesci sa sličicama, kaputić za psa sa šest džepova, papiri sa zagonetkama, privjesci sa slikama, drvena jelka mjerenje ishoda: pročitana i riješena zagonetka
15 min	Na stolici je Larsov plašt s crvenim i zelenim džepom. U svakom se nalazi nekoliko privjesaka s božićno-novogodišnjim čestitkama. Za svakog učenika Lars odabire boju džepa iz kojeg će uzeti čestitku pokazujući šapom na ruku vodiča u kojoj se nalaze štipaljke u boji. Svaki učenik naglas čita čestitku svojim prijateljima iz razreda, te objesi privjesak na jelku.	1,2,3	stolica, raznobojne štipaljke, privjesci sa sličicama, privjesci sa čestitkama, kaputić s dva džepa, poklopci s naljepnicama srca, poklončići sa srcima

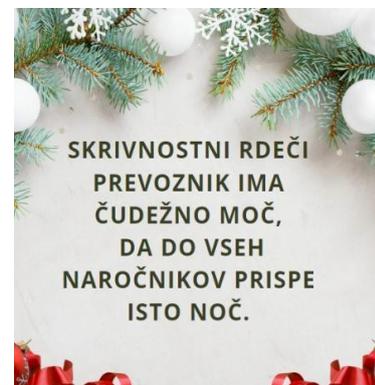
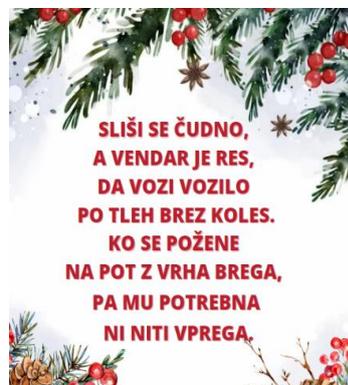
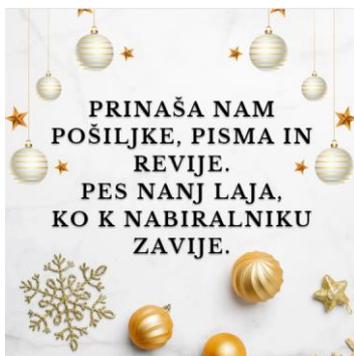
Ispred Larsa nalaze se poklopčiči na koje su zalijepljena različita srca. Ispod jelke nalaze se darovi na koje su također zalijepljena različita srca. Lars šapom pokazuje poklopčič, a učenici iz određene grupe traže darove s istim srcem. Kada svaka grupa ima svoj dar, otvara ga i čitaju što piše na srcima koja se nalaze u njima: VRIJEME, POMOĆ, LJUBAZNOST, ZAGRLJAJ, OSMIJEH. Razgovaramo o tome, da su to darovi, koji nas ništa ne koštaju, koje može pokloniti baš svatko od nas. I ne samo u dane blagdana, već svaki dan.

mjerjenje ishoda:
pročitana čestitka

5 min

Svaki učenik dobiva kutijicu s dvije poslastice za Larsa. Učenici otvore kutijicu uzmu jednu poslasticu i zatvore kutijicu. Vodič napravi jedan krug sa didaktičkom igračkom za psa u koju učenici sakriju poslasticu. Vježbu ponovimo još jednom. Jedan od učenika postavi didaktičku igračku ispred Larsa i kaže mu »IZVOLI«. Lars traži i pojede poslasticu. Za kraj učenici stanu u red, pomaze Larsa i pozdrave ga.

didaktička igra za psa,
kutijice s poslasticama

Naj bo novo leto prežeto z upanjem, zdravjem, osebno in družinsko srečo, pravilnimi odločitvami ter pogumnimi dejanji.

Naj se vam uresničijo vse želje, vsa pričakovanja in vse sanje, tudi tiste, ki ste jih postavili visoko nad oblake.

Novo leto naj prinese vam darila, ki življenje bodo vam obogatila: ljubezen, srečo, zdravje, blagostanje in uresničene vse vaše sanje.

Novo leto je nov list, v knjigi časa bel in čist. Nanj vam pišem svoje želje, mir, ljubezen in veselje.

Konec leta spet je čas, da povemo si naglas, vse, kar v srcu si želimo, zdaj, ko staro šlo je mimo.

Čudeži obstajajo!
Le verjeti je treba vanje.
Naj bo v božičnem času in v novem letu polno čudežev za vse.

Naj bo zanimivo leto, ki prihaja, vseskozi naj zdravja obilo oddaja. Prinese uspehov naj zvrhano vrečo, skupaj z ljubeznijo ustvari naj srečo.

Spet je zima, spet je mraz, spet je tu božični čas. Naj odnese ti skrbi, v novem letu pa zdravja in sreče podari.

Ko zunaj po snegu zadiši, pesem sliši se iz mest in vasi. Dlan naj poboža ljudi sveta, naj iskren bo božič, poln upanja.

Veliko sreče in lepih sanj, naj vam prinese božični dan. Novo leto pa naj zaživi radostno in brez skrbi.

Leto, ki pride, ko zdajšnje odide, naj vam pred vrata pripelje ljubezen in zdravje, na voziček pa vrže še vrečo, napolnjeno s srečo .

V pričakovanju novega leta se iskrijo želje, ki o sreči govorijo. Naj se uresniči jih čim več, da ne bo težav nič več.

skupina:	I. 1 razred		
facilitator:	Ljubica Janošević		
seansa	1.		
ključni ciljevi	<p>1. usvajanje znanja o domaćim životinjama, prepoznavanje, pokazivanje i/ili imenovanje na slikovnom materijalu, modelima- spoznajni benefit</p> <p>2. vježbe fine motorike- tjelesni benefit</p> <p>3. poticanje pozitivnih oblika ponašanja- ponašajni benefit</p>		
vrijeme	aktivnosti, životinja(e)	ključni cilj	mjerjenje ishoda /komentari/oprema
10 min	<p>Slušamo pjesme o životinjama (dječje pjesme uz koje plešemo u krugu, plješćemo rukama, lupamo nogama o pod).</p> <p>Kako vam se sviđela ova pjesma upitamo učenike?</p> <p>Puštamo pjesmu ponovo, pravimo stanku kako bi učenici pokazivali ili imenovali životinje na interaktivnoj ploči.</p> <p>Učim učenike da se ove životinje nazivaju - domaće životinje, time im najavljujemo nastavnu jedinicu i naslov pišemo na ploči</p>	1,3	<p>Interaktivna ploča</p> <p>mjerjenje ishoda: imenovane ili pokazane životinje</p>
25 min	<p>Na Interaktivnoj ploči je prikaz domaćih životinja i njihove mladunčadi</p> <p>„Danas ćemo pričati o životinjama o kojima ljudi brinu, zato se one zovu domaće životinje.“</p> <p>Pitamo učenike znaju li zašto su ove životinje čovjeku važne (dijelimo slikovni materijal i potičemo ih da nabroje koristi koje čovjek ima od njih). Nekoliko učenika pomažu podijeliti slike životinja (učenici mogu sami birati slike) na kojima je predstavljeno gdje žive, čime se hrane, izgled mladunaca i što se od njih dobiva, a nekoliko slika stavimo na ploču.</p> <p>Prepoznavamo, pokazujemo i/ili imenujemo životinje (samostalno ili uz podršku učiteljice).</p> <p>Što životinje jedu? (travu, sjeno, kukuruz, meso....)</p> <p>Koje životinje imaju četiri noge? Koje imaju rogove? Koje imaju dugačak, a koje kratak rep? Koje životinje imaju kljun? Kako ljudi brinu o domaćim životinjama? Koje nastambe ljudi prave za životinje? Kako se zove nastamba za krave, konje? (staja ili štala) Kako se zove nastamba za svinje? (Svinjac)</p> <p>Kako se zovu životinje koje imaju perje? (Perad). Kako se zove nastamba za perad? (peradarnik/kokošinjac.)</p> <p>Kako se zove mladunčad pojedinih životinja?</p> <p>Lijepimo naljepnice mladunčadi uz odgovarajuću životinju.</p> <p>Kako se glasaju?</p>	1,3	<p>Interaktivna ploča, slike životinja, zvučna slikovnice, bojice, radni listići</p> <p>mjerjenje ishoda: odgovori učenika</p>

Uz knjigu Zvuci - učenici sami biraju određena polja i čuje se zvuk glasanja životinja. Puštamo im „Pjesmu o zvukovima- kako kaže...“

Imitiramo zvukove životinja, uz veliki broj ponavljanja.

Dva učenika dobivaju nastavni listić (s nazivima domaćih životinja, kako izgledaju, čime se hrane, gdje žive, koju korist imamo od njih i kako im se zovu mladunci) koji lijepe u bilježnicu i boje.

Učenici dobivaju sliku jedne životinje koju će obojati za domaću zadaću.

10 min

U završnom dijelu sata pravimo domaće životinje od kartonskih rolni ili bojimo slikovni materijal (pripremljeni modeli koje zajedno bojimo, lijepimo i ukrašavamo raznovrsnim materijalima). Sve aktivnosti izvode se uz podršku učiteljice.

1,2,3

kartonske rolne, modeli životinja, vata, bojice, ljepilo, zrnje, škare, papir u boji.
mjerjenje ishoda: likovni uradci

	KRAVA	OVCA	KONJ	SVINJA	PAS	MAČKA
IZGLED	<p>Ima četiri noge.</p> <p>Pokrivena je dlakom.</p> <p>Na nogama ima papke.</p>	<p>Ima četiri noge.</p> <p>Pokrivena je runom.</p> <p>Neke imaju rogove.</p> <p>Na nogama ima papke.</p>	<p>Jaka životinja, duga, gusta griva, pokrivena dlakom.</p> <p>Na nogama ima kopita.</p>	<p>Ima oštru dlaku, dugu njušku i duge uši.</p> <p>Na nogama ima papke.</p>	<p>Ima raznih pasa po izgledu i veličini.</p> <p>Na nogama su šape.</p>	<p>Pokrivena je dlakom, vidi u mraku, a na nogama ima kandže.</p>
NAČIN ISHRANE	<p>Hrani se svježom i suhom travom.</p> <p>Biljojed je.</p>	<p>Hrani se svježom i suhom travom, kao i mekinjama.</p>	<p>Hrani se sjenom i žitom.</p> <p>Biljojed je.</p>	<p>Pored biljne hrane jede i druge vrste hrane.</p> <p>Svejed je.</p>	<p>Jede hranu koju mu daje čovjek.</p> <p>Mesojed je.</p>	<p>Jede mlijeko, lovi miševе.</p> <p>Mesojed je.</p>
GDJE ŽIVI	<p>Živi u stajama.</p>	<p>Živi u stajama i torovima.</p>	<p>Živi u staji (štali).</p>	<p>Živi u staji (svinjcu).</p>	<p>Kućni ljubimac je i živi u domovima ili kućama.</p>	<p>Kućni ljubimac je i živi u domovima ili kućama.</p>
KORIST	<p>Mlijeko, meso, mladunče.</p>	<p>Mlijeko, meso, mladunče, vuna.</p>	<p>Nosi teret, jahanje, trke, meso, mladunče.</p>	<p>Meso, mast, pršut, koža, dlaka.</p>	<p>Čuvar kuće</p>	<p>Lovi miševе.</p>
ŽENKA MUŽJAK, MLADUNČE	<p>Krava, vol, bik, tele</p>	<p>Ovca, ovan, janje</p>	<p>Kobila, konj, ždrijebe</p>	<p>Svinja, vepar, prase</p>	<p>, pas, štene</p>	<p>Mačka, mačak, mače</p>

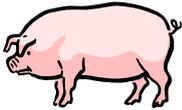
Bijela joj je vuna, trči kao struna.
rase.

Na slici je _____.

Na pašnjaku on pase, on nam je od najbolje

Na slici je _____.

Ona stalno rokće i po svinjcu klokoće.

Na slici je _____

Domaćina opominje da nezvani idu On je
vjeran čuvar kuće. Najčešće jelo su mu kosti.

Na slici je _____.

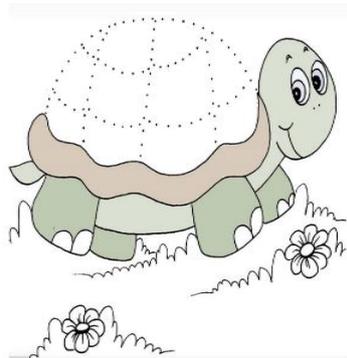
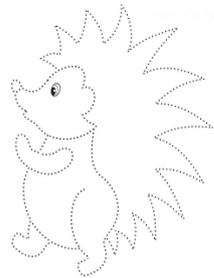
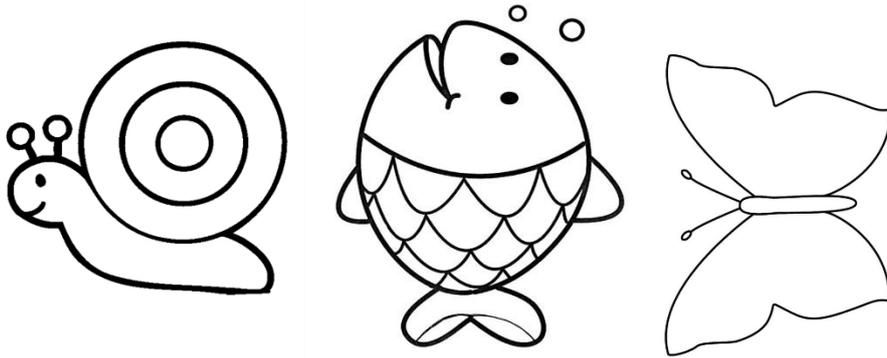

Poznata je kao lovac, šapicama lice mije,
prede konce nevidljive, kraj peći se često grije.

Na slici je _____.

skupina:	I. 1 razred		
facilitator:	Ljubica Janošević		
seansa	1.		
ključni ciljevi	<p>1. vježbe fine motorike i vizualno-motoričke koordinacije- tjelesni benefit</p> <p>2. uvježbavanje znanja o životinjama, prepoznavanje, pokazivanje i/ili imenovanje na slikovnom materijalu i modelima- spoznajni benefit</p> <p>3. timski rad, poticanje suradnje, čekanje na red- socijalni benefit</p>		
vrijeme	aktivnosti, životinja(e)	ključni cilj	mjerjenje ishoda /komentari/oprema
10 min	Slušamo pjesme o životinjama i pratimo ih na interaktivnoj ploči. Učenici pokazuju ili imenuju životinje. Na stolovima je pripremljen materijal za rad. Pokazujemo i imenujemo što je nacrtano/napravljeno (modeli) na slikama, koje životinje prepoznajemo i koji materijal ćemo koristiti za rad (plastelin, podloga).	2,3	interaktivna ploča, slike – modeli životinja, plastelin, podloga mjerjenje ishoda: imenovane ili pokazane životinje
30 min	Promatramo slike životinja koje smo upoznali na prethodnim satima. Upoznavanje učenika s postupkom izrade (modeliranje, rad s plastelinom). Učenici izrađuju životinje, samostalno ili u paru, uz podršku učiteljice, promatrajući napravljene modele životinja na slikama. Učenici samostalno biraju boje od kojih će izrađivati modele. Razgovor o životinjama koje izrađuju. Uz pomoć knjige Zvuci, učenici pritiskom na pojedina polja slušaju glasanje određenih životinja. Pjesma o zvukovima „Kako kaže...“ Oponašanje glasanja životinja.	1,3	Slike – modeli životinja, plastelin, slikovni materijal, radni listovi, papir u boji, zvučna slikovnica. mjerjenje ishoda: izrađeni modeli životinja od plastelina
10 min	Učenici izlažu svoje radove. Boje nastavne listiće sa životinjama, ukrašavaju ih i lijepe u bilježnice. Pospremanje učionice	1,2,3	kartonske rolne, modeli životinja, vata, bojice, ljepilo, zrnje, škare, papir u boji. mjerjenje ishoda: likovni uradci učenika

10. LITERATURA

1. Bush, A. i Zarosa M (2017). Animal integration in the Education guidelines. Elista Education Centre, Ireland.
2. Milanović, M.P, Varnica D. i Žeravica B. (2017). Čitam, čitaš, čita ... ili kako unaprijediti vještine čitanja kod učenika. Vukovarsko-srijemski učitelj br. 14, 17-30.